

23.11.2021

Asia/3

§ 370 Talousarvion 2021 kolmas toteutumisennuste

HEL 2021-004352 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi vuoden 2021 talousarvion kolmannen toteutumisennusteen.

Ennusteen perusteella lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi 28,1 miljoonan euron ylitysoikeutta talousarviokohtaan 2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä 1,4 miljoonan euron ylitysoikeutta talousarviokohtaan 8 05 02 Irtaimen omaisuuden perushankinta, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Esityksen perusteena ovat kaupungin saamat valtionavustukset ja muu ulkopuolinen rahoitus sekä oppivelvollisuuden laajenemisesta aiheutuvat talousarvioon sisällytettävät menot.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana talous- ja suunnittelupäällikkö Tero Vuontisjärvi. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian talousarvion toteutumisennusteista antaman ohjeen mukaan toimialat tekevät vuonna 2021 kolme ennustetta, joista tämä on viimeinen.

Kanslian ohjeen mukaan toteutumisennusteet on annettava lautakunnalle tiedoksi. Lautakuntien on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteumassa.

Eurojen lisäksi ennusteeseen sisältyy arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta, asiakasmääristä, kaupunkistrategian toteutumisesta ja riskeistä ja toimintaympäristön muutoksista.

Kolmas ennuste on laadittu lokakuussa, jolloin lokakuun toteumatietoja ei ollut vielä käytettävissä. Koska tämän kolmannen ennusteen perusteella lautakunnan on tehtävä tarvittavat ylitysoikeusesitykset, euroennustetta on tarkistettu lokakuun toteutuneiden tulojen ja menojen perusteella marraskuun alussa ylitysoikeustarpeiden tarkentamiseksi.

Seuraavassa esitellään ensin kolmas ennuste ja sen jälkeen päivitettyjen toteumatietojen johdosta tehdyt tarkennukset siihen.

Käyttötalous

Tulot

Kolmas toteutumisennuste

Kolmannen ennusteen perusteella toimialalle arvioidaan kertyvän tuloja runsaat 27 miljoonaa eli 45 % enemmän kuin talousarviossa.

Lisätuloarviosta 7,4 miljoonaa on kaupunginvaltuuston ylitysoikeuden yhteydessä asettamaa lisätulotavoitetta. Lisätulotavoite perustuu odotukseen, että valtio korvaa avustuksina koronasta aiheutuneita lisäresurssitarpeita. Muilta osin lisätulot kertyvät kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa. Ennusteeseen sisältyy tätä rahoitusta yhteensä 25,2 miljoonaa euroa, josta valtionavustusten osuus on 19 miljoonaa euroa.

Korona-pandemian aiheuttamat arvioidut tulonmenetykset vähentävät tuloja 2,6 miljoonaa euroa. ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset pienentävät tuloja 3 miljoonalla eurolla.

Tarkistukset lokakuun toteumatietojen perusteella

Lokakuun toteumatietojen perusteella tuloennusteeseen ei ole tehty muutoksia.

Menot

Kolmas toteutumisennuste

Menoja ennakoidaan kertyvän noin 40,5 miljoonaa euroa eli 3,2 % yli talousarvion.

Menoylitys johtuu suurimmaksi osaksi kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta (talousarvion) ulkopuolisen hankerahoituksen käytöstä. Ulkopuolinen rahoitus ei sisälly talousarvioon tuloina eikä menoina.

Ennusteen menoihin sisältyy 26,6 miljoonaa euroa talousarvion ulkopuolista rahoitusta vastaavia kuluja. Valtuuston myöntämästä ylitysoikeudesta 17,5 miljoonaa koronan välittömiin ja välillisiin kustannuksiin tullaan käyttämään 10,5 miljoonaa euroa. Oppivelvollisuuden laajenemisen kustannusten arvioidaan olevan 3,4 miljoonaa euroa. Olettamana on, että valtio korvaa oppivelvollisuuden laajenemisen kustannukset täysimääräisesti.

Tarkistukset lokakuun toteumatietojen perusteella

Lokakuun toteumien perusteella kokonaisylijätkä on pienennetty 37,1 miljoonaksi euroksi. Ylijätkästä 25,5 miljoonaa johtuu hankerahoituksen käytöstä, 2,6 miljoonaa oppivelvollisuuden laajenemisesta ja 9 miljoonaa koronaepidemian synnyttämistä kustannuksista, joka pystytään kattamaan jo myönnettyllä ylitysoikeudella. Näin ollen lisäylijätkettä tarvitaan hankkeiden ja oppivelvollisuuden laajenemisen lisäkustannusten kattamiseen 28,1 miljoonaa euroa.

Koronan vaikutukset talouteen

Kolmannessa toteutumisennusteessa korona-epidemian ennustetaan aiheuttavan tulomenetyksiä yhteensä 0,7 miljoonaa euroa. Suurin osa tulomenetyksistä kohdistuu ammatilliseen koulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön.

Koronan aiheuttamat suorat ja välilliset kustannukset ovat kolmannen ennusteen mukaan yhteensä 10,5 miljoonaa euroa. Suorissa kustannuksissa menosäästöt ylittävät menolisäykset, mistä johtuen nettona syntyy säästöjä noin 0,9 miljoonaa euroa. Välilliset lisäkustannukset ovat noin 11,4 miljoonaa euroa. Näin ollen koronakustannuksiin myönnettyä ylitysoikeutta tullaan ennusteen mukaan käyttämään 10,5 miljoonan euron edestä.

Koronan suorat kustannukset

Korona-epidemian aiheuttamia suoria talousarvion ylittäviä menoja arvioidaan olevan 5,1 miljoonaa euroa. Nämä koostuvat sijaiskustannuksista, hygieniatarvikekustannuksista sekä kasvavista työterveyskuluista. Korona-epidemian aiheuttama toiminnan supistamisen ennustetaan

aiheuttavan 6 miljoonaa säästöjä. Säästöjä syntyy toisen asteen materiaalihankinnoissa ja ateriapalveluissa sekä toisen asteen koulutuksessa että perusopetuksessa. Nettona koronan suorien kustannusten ja säästöjen ennakoitu vaikutus on 0,9 miljoonaa euroa säästöä.

Koronan välilliset kustannukset

Toimiala on myös arvioinut epidemiatilanteesta johtuvien välillisten vaikutusten aiheuttamia kustannuspaineita. Vaikutukset on huomioitu ennusteessa ja ne katetaan valtuuston myöntämällä ylitysoikeudella. Kustannuksia syntyy lasten ja nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tuen tarpeen merkittävästä kasvusta. Arvioidut kustannusvaikutukset ovat noin 11,4 miljoonaa euroa.

Tarkistukset lokakuun toteumatietojen perusteella

Koronan aiheuttamien kustannusten kokonaisarviota on tiputettu lokakuun toteumatietojen perusteella 9 miljoonaan euroon eli 1,5 miljoonaa euroa verrattuna edellä raportoituun kolmanteen toteutumisennusteeseen.

Investoinnit

Kolmas toteutumisennuste

Investointimäärärahoja ennustetaan jäävän käyttämättä 3,6 miljoonaa euroa. ICT-investointeja jää käyttämättä 2,4 miljoonaa ja muita investointeja 1,2 miljoonaa euroa viivästyneiden toimitusten ja hankkeiden vuoksi. Määrärahat tullaan esittämään siirrettäväksi vuodelle 2022. Esitys tuodaan lautakunnan käsiteltäväksi joulukuun kokoukseen.

Oppivelvollisuuden laajenemisen aiheuttamat tietotekniikkainvestoinnit ovat 1,4 miljoonaa euroa. Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvät investoinnit eivät sisälly talousarvioon. Tämän perusteella päätösehdotukseen sisältyy esitys 1,4 miljoonan euron ylitysoikeudesta vuoden 2021 talousarvion investointimäärärahoihin.

Tarkistukset lokakuun toteumatietojen perusteella

Investointimenojen ennustetta ei ole muutettu lokakuun toteumatietojen perusteella.

Strategian toteutuminen

Strategiakautta 2017-2021 on arvioitu kaupunkitasoisesti. Arvioinnin mukaan toimiala on onnistunut toteuttamaan päättyvän strategiakauden toimenpiteet hyvin.

Asiakasmäärät

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kasvatusjakoulutus@hel.fi

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51
www.hel.fi/kasvatusjakoulutus

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

Suomenkielisenvarhaiskasvatuksen lapsimäärän ennustetaan alittavan talousarvion 327 lapsella. Tämä johtuu pääosin lapsimäärän väheneemisestä yksityisen hoidon tuessa. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ennustetaan olevan 71 lasta vähemmän kuin talousarviossa.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärän ennustetaan alittavan talousarvion 404 oppilaalla. Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 6 oppilaalla.

Koululaisten iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan alittavan talousarvion 547 oppilaalla. Asiakkaiden vähennys kohdistuu etupäässä kaupungin järjestämään omaan perusopetuslain alaiseen iltapäivätoimintaan.

Suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 64 opiskelijalla. Ruotsinkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan alittavat talousarvion 25 opiskelijalla.

Stadin ammattiopiston opiskelijavuosimäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 1000 opiskelijavuodella. Stadin ammattiopisto käyttää koko valtion myöntämän opetuksen järjestämisluvan sekä lisäjärjestämisluvan, yhteensä n 10 000 opiskelijavuotta. Lisäksi perusopetuksen lisäopetuksen oppilasmäärä ylittää talousarvion 200 oppilaalla.

Vapaan sivistystyön opetustuntimäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 13 200 tunnilla. Opiskelijamäärän ennustetaan pienenevän 800 opiskelijalla talousarvioon verrattuna. Opiskelijamäärän pieneminen johtuu korona-kriisin aiheuttamasta lähiopetuksen keskeyttämisestä sekä koronaepidemian aikana pienennetyistä opetusryhmistä.

Arvio tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä (strategia, talous ja toiminta) ja epävarmuustekijöistä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ennustaa, että toimialan sitova tavoite ”Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella” ei toteudu. Tavoite ei toteudu lukiokoulutuksen mittarin osalta eikä ammatillisen koulutuksen mittarin osalta. Lukiokoulutuksen mittarin jääminen tavoitteen tasosta johtuu pandemia-tilanteesta. Tavoitteen toteumista edistävät oppitunnit on jouduttu suurelta osin käyttämään akuuttien korona-asioiden hoitoon. Ammatillisessa koulutuksessa keskeyttäneitä on ollut tavoitetta enemmän ennen kaikkea ikäryhmässä 18-21 vuotta.

Toisen sitovan tavoitteen ”Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä” ei ennusteta toteutuvan. Ammatillisen koulutuksen mittarina olevan työssäoppimisen päivien määrän kasvattaminen 10 000 päivällä verrattuna viime vuoteen toteuttaminen ei onnistu. Ko-

rona-kriisin myötä monet työssäoppimispaikat ovat keskeyttäneet tai vähentäneet toimintaansa. Vapaan sivistystyön mittarin, kurssilaisten määrän kasvattaminen Koillis- ja Itä-Helsingissä, ei ennusteta toteutuvan. Tämä johtuu korona-kriisin vuoksi keskeytetystä lähiopetuksesta sekä pienemmistä opetusryhmistä.

Toimialan toiminnallisen, tilojen yhteiskäytön lisäämiseen liittyvän tavoite toteutuu.

Koko kaupungin yhteisten hyte-tavoitteiden ennakoidaan toteutuvan.

Pitkittynyt korona-pandemia lisää oppimisen ja hyvinvoinnin tukitarpeita merkittävästi. Kriisin jatkuessa sosiaaliset ongelmat lisääntyvät, oppimisvaje kasvaa ja perheiden kuormitus kasvaa. Opetuksen ja hyvinvoinnin tuen tarve kasvaa edelleen samoin kuin oppilashuollon tarve. Toimialan talousarvio sisältää merkittävät tuottavuustavoitteet ja toimenpiteet, joiden toteuttamista vaikeuttaa edelleen jatkuva pandemiatilanne. Valtuuston myöntämä ylitysoikeus kattaa arvioidut koronan vaikutukset.

Toimialan henkilöstö on hyvin kuormittunutta johtuen koronapandemian mukanaan tuomista muutoksista ja henkilöstön saatavuushaasteesta erityisesti suomen- ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa sekä oppilas- ja opiskelijahuollossa.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Kasvatuksen ja koulutuksen palveluiden laatu ja saatavuus ovat palautumisen perusta. Koronatilanne ja nopeasti vaihtelevat opetusjärjestelyt haastavat tilannetta edelleen. Lasten ja nuorten poissaoloja seurataan systemaattisesti ja niiden perusteella kohdennetaan tukitoimia. Oppimisvajeiden paikkaamiseksi lisätään ja tehostetaan tukiovetusta, osaaikaista erityisopetusta, ohjausta sekä kartoitetaan kesken tai suorittamatta jääneet opinnot sekä päivitetään opintosuunnitelmia.

Ennusteen edellyttämät toimenpiteet

Talousarvion noudattamishojjeiden mukaan lautakunnan tulee ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteutumassa.

Tarkistetun kolmannen ennusteen mukaan käyttötalouden määrärahat ovat ylittymässä seuraavin perustein:

- Koronan aiheuttamat suorat ja välilliset kustannukset 9 miljoonaa euroa
- Talousarvion ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavat menot 25,5 miljoonaa euroa
- Oppivelvollisuuden laajenemisen kustannukset 2,6 miljoonaa euroa

Koronan aiheuttamat kustannukset ovat katettavissa kaupunginvaltuuston kesäkuussa jo myöntämällä 17,5 miljoonan euron ylitysoikeudella, jota siis jää käyttämättä tarkistetun kolmannen ennusteen mukaan 8,5 miljoonaa euroa. Ylitysoikeutta ei kuitenkaan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan saa käyttää muuhun tarkoitukseen, kuin koronan aiheuttamiin kustannuksiin. Tästä johtuen päätösehdotukseen sisältyy 28,1 miljoonan euron ylitysoikeusesitys, jonka perusteena ovat talousarvion ulkopuolinen rahoitus sekä oppivelvollisuuden laajenemisen kustannukset.

Investointimenoissa ennakoidaan syntyvän säästöä 3,6 miljoonaa euroa johtuen vuodelle 2022 siirtävistä talousarvioon sisältyvistä hankinnoista. Lautakunta voi esittää siirtävien hankintojen rahoittamiseksi ylitysoikeutta vuoden 2022 talousarvioon, mikäli vastaava määräraha jää käyttämättä vuonna 2021. Ylitysoikeusesitys valmistellaan lautakunnan joulukuun kokoukseen.

Edellä ennakoitua vuoden 2021 säästöä kuitenkin pienentää kirjanpitolisesti oppivelvollisuuden laajentumisesta syntyvät investointimenot, joihin talousarviossa ei ole varauduttu. Näiden kattamiseksi päätösehdotukseen sisältyy 1,4 miljoonan euron ylitysoikeus vuoden 2021 investointimäärärahoihin oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuvien investointien kattamiseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano